

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata:
na miesiąc styczeń 0,75 zł.

Wychodzi w środy i soboty

Ogłoszenia:
miejscowe mm. 1-lamowy 5 groszy
poza miejscowe " " 6 " "

Dział urzędowy

Nr. 8. Rejestracja rocznika 1904.

Wszyscy mężczyźni urodzeni w roku 1904 muszą najdalej do dnia 31 stycznia 1925 r. zgłosić się na wsi w swoim urzędzie gminnym lub obszarze dworskiego, w miastach w Urzędzie policyjnym celem zapisania się do spisów poborowych. Ze sobą winni zabrać i odnośnemu Urzędowi przedłożyć dokumenta stwierdzające tożsamość osoby wchodzącej w wiek poborowy.

Winni niedopełnienia bez uzasadnionych przyczyn zgłoszenia się w terminie wyżej naznaczonym ulegną karze na podstawie art. 87 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 61, poz. 609) do 500 złotych i aresztu do 6 tygodni.

Tej samej karze ulegną również osoby przeciwdziałające należytemu ułożeniu listy poborowej.

Urzędy policyjne, urzędy gminne i obszarów dworskich przystąpią natychmiast do sporządzenia spisów poborowych rocznika 1904.

Celem wciągnięcia do list poborowych wszystkich mężczyzn rocznika 1904 t. j. żeby nie pominąć takich którzy od obowiązku zgłoszenia się uchylili, należy przy sporządzeniu listy wykorzystać wszelkie dane urzędowe i nieurzędowe i zarządzić w miarę potrzeby dochodzenia w celu ich sprawdzenia.

Urzędy zestawiające spisy poborowych mają prawo zażądać od przynależnych Urzędów Stanu Cywilnego wyciągów metrykalnych rocznika poborowego (1904). Jeżeli Urząd Stanu Cywilnego odmówi dostarczenia wyciągów metrykalnych należy natychmiast zwrócić się do Starostwa celem dalszej interwencji.

Do spisu poborowych należy wciągać:

1) wszystkich poborowych rocznika 1904, którzy mają faktyczne (stałe) miejsce zamieszkania w danej gminie (choćby chwilowo przebywali poza granicami danej gminy); jako miejsce faktycznego (stałego) zamieszkania należy uważać to miejsce, które jest ośrodkiem stosunków życiowych (osobistych lub gospodarczych) poborowego.

2) tych poborowych, którzy na jej obszarze faktycznie przebywają a nie mają w ogóle miejsca faktycznego zamieszkania, względnie miejsca ich zamieszkania jest niewiadome, oraz

3) tych poborowych, którzy w danej gminie się urodzili a których miejsce stałego zamieszkania ani miejsce pobytu mimo przeprowadzenia, dochodzeń nie mogło być ustalone.

W odniesieniu do poborowych, wymienionych w p. 3, należy umieścić stosowną adnotację w rubryce 6-ej b. spisu poborowych.

O poborowych, którzy w danej gminie się urodzili, a których miejsce faktycznego (stałego) zamieszkania lub co najmniej pobytu znajduje się poza obrębem danej gminy i jest gminie wiadome, winien urząd gminny bezzwłocznie zawiadomić właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu urząd gminny, podając zarazem wszystkie wiadome mu, a do spisu potrzebne dane.

Osoby, które urodziły się w danej gminie, lecz których faktyczne miejsce zamieszkania lub pobytu mimo przeprowadzenia dochodzeń nie dało się ustalić, należy niezależnie od umieszczenia ich w spisie poborowych, objąć osobnym wykazem, który łącznie ze spisem poborowych należy przesłać Starostwu celem dalszego poszukiwania.

W rubryce uwagi wykazów spisowych w odniesieniu do wszystkich poborowych należy umieszczać adnotacje co do ważniejszych danych życiowych poborowego (np. przebywanie w zakładach umysłowo chorych, w szpitalach, zakładach dobroczynnych), znajdowanie się pod śledztwem sądowo-karnem i t. p. z wyjątkiem oczywiście tych wiadomości, które podpadają pod inne rubryki z względu na ich zatytułowanie.

W rubryce 10 spisu poborowych należy zgodnie z dotychczasowym trybem i przepisami wymienić odbyte lub odbywano kary sądowe z podaniem rodzaju przestępstwa.

W rubryce 11 powinny urzędy gminne podać wady fizyczne, ułomności oraz choroby, które ewentualnie czynią poborowego całkowicie niezdolnym do służby wojskowej. Należą tutaj następujące stany chorobowe: karłowatość — silne jękanie się — głuchota — głuchoniemota — znaczne skrzywienie (koszlawość) lub skrócenie ręki albo nogi — wargę zajęcza — znaczne garby — brak ręki lub nogi — brak palców u ręki lub nogi (ze wskazaniem ich umiejscowienia) — paraliż ręki lub nogi — stałe trzęsienie głową lub kończynami — konwulaje, padaczka wielka choroba — choroba Św. Wita — głuptactwo, duże wole, widoczna ślepotą, brak oczu względnie jednego oka.

Spisy poborowych powinny być ukończone do dnia 1 lutego i następnie w myśl art. 24 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej wyłożone przez przeciąg dwóch tygodni w urzędzie gminnym i w tym czasie dostępne do przejrzenia dla każdego. Zgłoszone przez zainteresowanych spostrzeżenia co do niewłaściwości spisów powinien urząd gminny niezwłocznie sprawdzić na podstawie posiadanych dokumentów i innych danych i w wypadkach dowolnie ustalonych dokonać urzędowego sprostowania mylnego wpisu lub uzupełnienia wpisu.

Jeżeli wpisany do spisów poborowych kwestionuje swą przynależność do danego rocznika poborowego bez poparcia odnośnymi dokumentami (metryka uro-

dzenia, wyciąg z ksiąg metrykalnych), urząd gminny nie ma prawa skreślić takiego poborowego, lecz jest obowiązany w rubryce 11 („Uwagi”) wpisać tę reklamację a władza administracyjna I instancji przy sporządzeniu list poborowych ostatecznie kwestję tę rozstrzygnie.

Jeżeli ktoś zupełnie nie wpisany zgłosi się w tem czasie tj. po ukończeniu spisu poborowych i wyłożeniu go do przejrzania a przód odesłaniem go do władzy administracyjnej I instancji — do wpisania do wpisu poborowych należy go wpisać w końcu spisu z adnotacją w rubryce 11 „zgłoszony dodatkowo”.

O wyłożeniu spisów poborowych do przejrzania urzędy gminne powinny wydać odpowiednie zawiadomienia w sposób w danej gminie zwyczajem praktykowany.

Po upływie dwutygodniowego terminu wyłożenia spisów poborowych do przejrzania t. j. 15 lutego naczelnicy gmin mają przesłać jeden egzemplarz spisu poborowych do Starostwa a to po zapatrzeniu spisu poborowych (obu egzemplarzy) podpisem naczelnika gminy i pieczęcią urzędową dołączając do niego te akta, z których wynika wątpliwość co do właściwego wpisania poborowego. Drugi egzemplarz spisu poborowych urząd gminny zatrzymuje u siebie.

Spisy poborowych winny być sporządzone w alfabetycznym porządku nazwisk poborowych i według schematu niżej podanego.

O zgłaszaniu się poborowych należy w mieście — gminie — obszarze dworskim podać do ogólnej wiadomości w sposób zwykle praktykowany.

Gmina	Nr. porządkowy	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	a) Nazwisko i imiona rodziców b) Czy żyją c) Zawód lub stan ojca	a) Miejsce zamieszkania rodziców lub prawnych zastępców b) Miejsce poby- tu poborowego	Religia względnie wyznanie	Zawód względnie zatrudnienie	Czy żonaty i ile dzieci	Ukarania sądowe	U w a g i
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				a	a					
				b						
				c	b					

— L. dz. 176/25 7. I. —

Koźmin, dnia 12 stycznia 1925 r.

Starosta, Niemojowski.

Nr. 9. Obwieszczenie.

Na podstawie § 77 ordynacji procederowej z dnia 1 czerwca 1881 i § 46 regulaminu o obowiązkach obwodowych mistrzów kominiarskich z dnia 11 grudnia 1917 r. (Dodatek do Dziennika Urzędowego nr. 51. Rejencji Poznańskiej i Bydgoskiej) ustanawia się następującą:

Taryfę kominiarską :

1. Za czyszczenie ruskiej rury w budynkach parterowych 0,15 zł
za każde dalsze piętro więcej 0,5 „
2. Za ruską rurę w budynku parterowym, szerszą ponad 0,40×0,50 0,20 „
za każde dalsze piętro więcej 0,10 „
3. Za jeden komin t. zw. sztygier, do którego kominiarz przy czyszczeniu wejść musi, w budynku parterowym 0,25 „
za każde dalsze piętro więcej 0,12 „
4. Za komin albo ruską rurę procederową, lub centralnego ogrzewania w budynku parterowym 0,50 „
za każde dalsze piętro więcej 0,20 „
5. Za czyszczenie odnogi komina lub kanału, gardła lub nagłówka 0,10 „
6. Poddasze i piwnica, w których znajdują się paleniska liczy się jako piętro i opłaty za czyszczenie pobiera się stosownie do opłat podanych w pozycjach od 1—5
7. Za wypalenie sadzy w kominie, albo ruskiej rurze 1,— „
Materiał potrzebny do wypalenia dostarcza właściciel domu.
8. Za kominy wszystkich rodzajów w budynkach odosobnionych ponad 200 m od większego kompletu budynków płaci się więcej 50%.
9. Za wydanie opinii lub rewizję kominów, ognisk i t. d. przy odbiorze nowych albo przebudowanych budynków płaci się według specjalnej umowy.

10. Jeśli kominiarz zgłosi się do czyszczenia kominów co mu się jednak wzbrania uczynić, płaci się mimo to cenę ustaloną niniejszą taryfą.

11. Za pracę zamówioną przed godz. 7 lub godz. 17 płaci się podwójną taryfę.

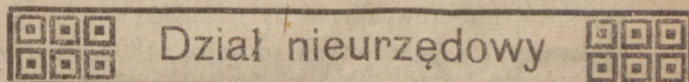
12. Za prace kominiarskie nie wymienione w niniejszej taryfie może być zawarta specjalna umowa.

Pobieranie niniejszej opłaty za wymienione czynności jest dozwolone, natomiast likwidowanie wyższych opłat jest zakazane i będzie karane grzywną stosownie do § 148 ordynacji procederowej.

Powyższe taksa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1925 r.

Koźmin, dnia 12 stycznia 1925 r.

Starosta: Niemojowski.

Dział nieurzędowy

Kronika miejscowa

Sprostowanie. W numerze 4 Orędownika Urzędowego z dnia 14 stycznia br. w sprawozdaniu o przedstawieniu amatorskim które odegrało grono uczniów i uczennic tutejszego gimnazjum miejskiego zakradł się błąd. W 16 wierszu pisaliśmy: Dobrze również oddała swą rolę p. Opielewiczówna, zamiast p. Nowakówna grała wróżkę szczęścia, co niniejszem prostujemy.

Podziękowanie.

Składam moje serdeczne podziękowanie Wielmożnej Pani Ludwiczakowej za łaskawie udzieloną mi po moc w czasie przedstawienia amatorskiego w dniu 4. I. 1925 r. podjętą z wielkim trudem przy kasie i garderobie teatralnej, przez co zyskało gimnazjum miejskie sumę potrzebną na zakupno latarni projekcyjnej

to obrazów świetlnych przyrodniczych, geograficznych. Dziękuję również Panu Jackowi który na prośbę Pani Ludwiczakowej był tak dobrym i utrzymywał należyty porządek przy natłoku publiczności na salę.

Z poważaniem

Janina Łazkiewiczówna naucz. gimn. w Koźminie

Wiadomości rozmaite.

Nowy Kościół Polski w Ameryce. W Chicago dokonano poświęcenia kamienia węgielnego pod nowy kościół katol. polski pod wezwaniem św. Heleny.

Pożar pociągu. W nieznacznej odległości od Chicago zajął się wóz pocztowy pociągu osobowego od rozpalonego pieca. Wóz spłonął, a w nim 100 worków poczty.

„Miejsce współczucia dla małp“. Z Bombaju donoszą, że od pewnego czasu regularnie co dwa tygodnie udają się do Indii wyprawy, mające na celu łowienie małp, których gruczoły używane są do odmładzania ludzi. Za każdym razem zabiera się na pokład okrętu setki tych zwierząt. Wywołało to wśród Hindusów tak wielkie oburzenie, że urządzają oni obecnie zgromadzenia protestujące pod hasłem: „Miejsce współczucia dla małp.“

Przez rok czasu ukryty we własnym mieszkaniu. W Szegedynie (Węgry) wydano przed r. rozkaz aresztowania dwóch dyrektorów banku Leolda i Jerzego Gropo. Leopold Groh został aresztowany, a Jerzego Groha uznano za zbiegłego. W rok potem Jerzy Groh zgłosił się sam do policji oświadczając, że rok czasu ukrywał się w Szegedynie w swym własnym mieszkaniu, nie opuszczając go ani na chwilę i wskutek tego ukrywania się uległ takim ustarganiom nerwów że tego stanu znieść dłużej nie mógł.

Samolot z dwoma szkieletami. Z Paryża donoszą, że w czasie przeszukiwania w lasach, leżących w pobliżu Amiens, przejść tajnych z czasów wojny, natrafiono na samolot z dwoma szkieletami ludzkimi. Chodzi tu o samolot francuski, zestrzelony w okresie czasu między 1916 a 1918 rokiem. Obecnie prowadzone są dochodzenia, celem stwierdzenia identyczności trupów.

Zgubiono

dnia 14-go stycznia 1925 rano na dworcu w Koźminie lub w Jarocinie książeczkę wojskową i poświadczenie wozowe samochodu nr. 10238 na nazwisko

szofera Andrzeja Krausego z Góreczek pow. Koźmin

Uprasza się uczciwego znalazcę o nadesłanie powyżej wymienionych papierów do Komisarjatu obwodowego w Koźminie, lub na ręce dzierżawcy majątności p. Laschkiego w Góreczkach.

GARNITUR PAROWY

do młócenia, bardzo mało używany, w dobrym stanie do natychmiastowego użytku, pod dogodnymi warunkami płaty,

na sprzedaż

Ludwik Krystek

Fabryka Maszyn, Koźmin 34

Ruch w towarzystwach.

Walne zebranie Towarzystwa Czerw. Krzyża w Koźminie odbędzie się w środę dnia 21-go stycznia o godz. 8-mej wieczorem na sali domu katolickiego z następującym porządkiem obrad.

1. Zagajenie
2. Wybór biura
3. Sprawozdanie sekr. z działalności i przeczytanie protokołu z Walnego Zebr.
4. Sprawozdanie kasowe
5. Udzielenie pokwitowania
6. Podwyższenie składek
7. Wybór nowego Zarządu
8. Wolne wnioski

O liczny udział prosi

Zarząd.

Urząd Stanu cywilnego w Koźminie

za czas od 8. I. 25 do 16. I. 25 roku.

Porody syna: Jan Kostuj robotnik, Stara Obra — Józef Michalak robotnik, Koźmin — Ludwik Grygiel rolnik, Borzęcice — Józef Szewczyk robotnik, Koźmin — Antoni Kurkowiak posterunkowy Pol. Państw. Koźmin — August Niks rolnik, Sapieżyn — Stanisław Willa budowniczy, Koźmin — Wojciech Sucholski robotnik, Serafinów — Oskar Neumann hotelista, Koźmin, — Kazimierz Adamczyk robotnik, Koźmin.

córke: Stefan Ferenc starszy Komisarz kontroli skarbowej, Koźmin — Józef Sebczak rolnik, Galew — Leon Lewandowicz listonosz, Koźmin — Andrzej Parysek rolnik, Wałków — Stanisław Pieniężny robotnik, Koźmin — Stanisława Kujon służąca, Chelków — Piotr Glinkowski obuwnik, Koźmin.

Wypadki śmierci: Aniela Grębowska 7 miesięcy, Kaniów — Edward Orpel 8 miesięcy, Trzebin — Pelagia Krupinska 2 lata, Galew.

Zapowiedzie: Jan Janiec, robotnik — z Stanisławą Kaczmarkówną, oboje z Starej Obry — Szczepan Dzierła, robotnik — z Jadwigą Kasprzakówną, oboje z Koźmina — Stanisław Kostrzewa, urzędnik gospodarczy Baszków — z Barbarą Nowakówną Staniew.

Pa Zamiana:

Maki, kaszy i pęczaku z Mlyna Pakowslawskiego p. Rawicz

na dogodnych warunkach poleca

Dom Żbożowo Komisowy

Piszezek i Zapat Koźmin, Borecka 33

(u p. Scheyerowej)

35

Udzielam jedenrazowy

kurs kroju

(prawdziwego a nie sportańskiego) w Koźminie jak: garderoby damskiej, (ubranków chłopięcych) i wszelkiej innej oraz wykonuje na zamówienia kroje z najnowszych żurnali. Praktyka szycia nie jest potrzebna do wyuczenia się kroju.

Pelagja Sperling

Wszelkie informacje i zgłoszenia przyjmuje 36

Stanisława Morysonowa ul. Szkolna nr. 3 I piętro

Godziny przyjęć od 2-giej do 6-tej wiecz. Kurs trwa do 25-go I. 25 r.

Bilans z dnia 30 czerwca 1924 r.

Aktywa			Pasywa		
Stan kasy	1 606	88	Udziały ogólne	837	83
Grunt	—	01	Fundusz rezerwowy	176	75
Budynki	—	01	Rezerwa specjalna	—	01
Maszyny	—	01	Dostawcy mleka	—	01
Utensilja	—	01	Konto kaucji	—	01
Dłużnicy	719	88	Wierzyciele	707	51
Zapasy w towarach	73	84	Fundusz podatkowy	—	10
inne	74	45	Fundusz na uzupełnienie maszyn	—	10
			Czysty zysk	752	77
	2 475	09		2 475	09

Liczba członków 1 lipca 1924 = 19 z 1508094 udziałów à 1000,— mk. 1 508 094 000,— mk. równa się 837,83 zł.

W ciągu roku nikt nie przystąpił i nie wystąpił.

Na rok 1924/25 przechodzi więc ta sama liczba członków i udziałów. Ogólna odpowiedzialność członków w dniu 30 czerwca 1924 wynosiła = 3 016 188 000,— mk. równa się 1675,66 zł. Odpowiedzialność powiększyła się więc o 3 015 902 000,— mk. Od 1 stycznia 1925 wynosi udział 1000,— zł, a odpowiedzialność 2000,— zł za każdy udział.

Koźmińska Spółdzielnia Mleczarska w Lipowcu

z odpow. ograniczoną

Zarząd:

von Frank, Mitschke, D. Kuliński.

Złotowy Bilans otwarcia w dniu 1 lipca 1924 r.

Aktywa			Pasywa		
Stan kasy	1 606	88	Udziały ogólne	4 403	83
Grunt	200	—	Fundusz rezerwowy	889	65
Budynki	800	—	Rezerwa specjalna	—	01
Maszyny	4 500	—	Dostawcy mleka	—	01
Utensilja	50	—	Konto kaucji	2 000	—
Dłużnicy	719	88	Wierzyciele	707	51
Zapasy w towarach	50	—	Fundusz podatkowy	—	10
inne	74	45	Fundusz na uzupełnienie maszyn	—	10
	8 001	21		8 001	21

Koźmińska Spółdzielnia Mleczarska w Lipowcu

z odpow. ograniczoną

Zarząd:

von Frank, Mitschke, D. Kuliński.

37

W składzie towarów kolonialnych
M. Kaczkowski (dawn. A. Thomas)
 Borek, Rynek 33
 będzie taki dzień, że wszystkie towary będą rozdane
ZA DARMO 38
 Szczegóły w ogłoszeniu wywieszonym w oknie wystawowym.

Szanownej Klienteli miasta Borku i okolicy podaje
 do łask. wiadomości, że po uruchomieniu mły-
 na mam znów stale na składzie wszelkie
krupy, śrutę, mąkę i ospę

po cenach konkurencyjnych

Śrutuje każdego czasu

Młyn Parowy Borek

39

DOM
 z chlewami i ogro-
 dem owocowym
 za cenę
4 500,— zł
 na sprzedaż

Zgłoszenia do 40

p. **Ł. Krzywińskiego**

Skład obuwia, Koźmin

Począwszy od dnia 16-go
 stycznia 1925 r. przyjmuje
dzieci chore na oczy
 członków Kas Chorych i nie-
 zamożnych — codziennie
 od 1/2 4-tej do 1/2 5-tej godz.
oddział oczny szpital
 Św. Józefa w Poznaniu,
 41 przy ul. Św. Józefa 7.

Pocztówki
 poleca w wielkim wyborze
 42 J. Kraszewska, Koźmin

Wszelkie druki

wykonuje jaknajszybciej
 po cenach umiarkowanych

ZAKŁAD GRAFICZNY w KOŹMINIE.

43

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.